

V

До заходу хилилось сонце ясне,
Коли в високій Індровій божниці,
В димах пахучого кадила, серед
Врочистих співів і молитв гарячих
Цар Гарісчандра передав свою
Корону Вісвамітрі, передав
Найвище право — царські жертви діять.
Приняв корону з рук його аскет,
Та, не вкладаючи її на себе,
Отак до Гарісчандри обізався:

В і с в а м і т р а

Ще я не цар, тож про одну ще річ
Позволь тебе спитати. Чи ти знаєш,
Що писано в законів царських книзі?
Як цар живий передає свою
Корону іншому, то з нею разом
Повинен дати йому й царську жертву.
А ні, то стільки скарбу золотого,
Щоб царську жертву можна окупити.

Г а р і с ч а н д р а

Се справді так, і я нічим не хочу
Супротив тих законів прогрішитися.

Та тільки я ж увесь маюток свій,
Усе добро, всі скарби і все царство
Віддав тобі, так відки ж я візьму?

В і с в а м і т р а

Хіба ж закон питає, відки ти
Візьмеш? Хіба ж для того, що тобі
Незвісно се, змінити божу волю?
Візьми, де знаєш, вижебрай, вкради,
А те, чого закон жадає, дай!
Інакше знай, що не мине тебе
Моє прокляття.

Г а р і с ч а н д р а

Змилуйся, святий!

Усе тобі віддавши, я лишився
Убогий, голий. Тільки жінка й син
Мені зістали. Та про те не бійся,
Свій обов'язок я сповню нехитно.
Пожди лише, дай час мені здобути
Настільки скарбу, скільки потребуєш,
А я напевно все тобі віддам.

В і с в а м і т р а

Нехай і так! Та сам мені скажи,
Як довго маю ждати на твій дарунок?

Г а р і с ч а н д р а

Я думаю, що місяць досить буде.
За місяць, чей, на скарби розживуся.

В і с в а м і т р а

Ну, пам'ятай же! Пристаю на се
І з тим вкладаю царську корону.
Ну, а тепер скажи мені, коли
Ти передав мені свою корону,
Свої права і все своє добро:
Хто тут і пан, і цар у сьому краї?

Г а р і с ч а н д р а

Ти, батьку, і ніхто-ніхто, крім тебе.

В і с в а м і т р а

А чим же ти тепер себе вважаєш?

Г а р і с ч а н д р а

Підданим твоїм вірним і слугою.

В і с в а м і т р а

Як так, то ось тобі і розказ мій:

Із свого дому і з усього краю

Ти з жінкою своєю й сином маєш

Ще нині геть іти без відволоки.

Всі шати дорогії, всі прикраси

Лишивши тут, ти мусиш із кори

Тверду одержу сам собі пошити.

А через місяць у преславний город

Варанасі прийти повинен ти

І перед брамою на мене ждати,

Держачи наготові стільки грошей,

Як їх на жертву царськую потрібно.

Іди ж, і, доки все се не сповниш,

Мое прокляття висить над тобою!